

Zpráva ze zahraniční cesty

Místo: Levoča (Slovensko)

Termín: 20. – 22. června 2006

Doprava: autobus / vlak

Odjezd:	19. 6.	7.00 hod.	Praha, ÚAN Florenc
	19. 6.	15.40 hod.	Poprad, aut. nádraží
	19. 6.	16.10 hod.	Poprad, aut. nádraží
	19. 6.	16.40 hod.	Levoča, aut. nádraží
Příjezd:	22. 6.	12.30 hod.	odvoz účastníků organizátory (autobus) z Levoče do železniční stanice Poprad - Tatry
	22. 6.	13.55 hod.	Poprad – Tatry, žel. st. (IC 404 Tatran)
	22. 6.	15.45 hod.	Žilina, žel. st. (R 242 Fatra)
	22. 6.	21.55 hod.	Praha – hl. nádraží

Zprávu vypracoval: Bohumír Brom (5. odd. NA)

Přílohy:

- Program 10. archivních dní v SR (Levoča, 20. – 22. 6. 2006)

Ředitelka NA:

Účelem cesty bylo:

1/ zúčastnit se na pozvání vedení Společnosti slovenských archivářů a jako delegovaný zástupce České archivní společnosti 10. archivních dní ve Slovenské republice, které se uskutečnily v Levoči ve dnech 20. – 22. 6. 2006,

2/ získat informace z jednání konference, dále rozvinout spolupráci se slovenskými partnery.

Popis výsledků cesty:

Pondělí 19. 6. :

Celý den doprava do místa konání konference a ubytování.

Úterý 20. 6. :

Jednání konference bylo slavnostně zahájeno ve 13.00 hod. přivítáním účastníků, které provedla **Veronika Nováková** z titulu předsedkyně Společnosti slovenských archivářů jako hlavního organizátora archivních dní. Dále v rámci slavnostního zahájení 10. slovenských archivních dnů krátce promluvili ředitel slovenské Archivní správy **Peter Kartous** a ředitel Státního archivu v Levoči **František Žifčák** za instituci, která vlastní průběh akce organizovala. Jménem zahraničních hostů slovenské kolegyně a kolegy pozdravil **Bohumír Brom**.

Odpolední program konference, která byla tento rok věnována problematice dějin archivů na Slovensku, otevřely 2 příspěvky věnované hodnocení institucionálního rámce slovenského archivnictví v delším časovém období.

Jako první vystoupil ředitel AS MV SR **Peter Kartous**. V přehledu zhodnotil historický vývoj vrcholného orgánu archivnictví na Slovensku. Nejprve popsal počátky existence AS, které byly spojeny s jejím tehdejší prvním ředitelem dr. Jánem Kováčem. Na počátku 50. let minulého století v souvislosti s tehdejšími společenskými a politickými změnami na Slovensku byla utvářena i nová organizace slovenského archivnictví, včetně vzniku slovenského ústředního archivu, okresních archivů a od 1. 4. 1955 i slovenské archivní rady, jako poradního orgánu tehdejšího Povereníctva MV SR. Samotná Archivní správa na Slovensku prošla z organizačního hlediska 3 hlavními etapami svého vývoje: nejprve byla v letech 1954 – 1960 součástí již zmíněného Povereníctva vnútra, poté v období 1961 – 1968 působila při Slovenské národní radě a posléze od roku 1969 až do dnes je součástí ministerstva vnitra SR, přičemž v letech 1969 – 1990 byla organizační součástí bývalého

civilně správního úseku a od roku 1990 je začleněna do sekce veřejné správy MV. Je zajímavé, že v přelomovém období počátku 90. let minulého století (resp. v roce 1990) nakonec slovenská vláda nepřijala návrh na vytvoření Slovenského archivního úřadu, jako samostatného ústředního úřadu státní správy. Dále p. ředitel Kartous hovořil především o nové archivní legislativě na Slovensku s platností od 1. 1. 2003 a o naplňování aktuální koncepce rozvoje slovenského archivnictví do roku 2015.

Jako další pracovník AS MV SR paní **Júlia Hautová** ve druhém příspěvku charakterizovala zevrubně vývoj státních archivů na Slovensku, a to od 16. století (tehdy v podobě tzv. župních archivů) až do současnosti.

Další odpolední referáty byly podle programu již věnovány historii a osobnostem konkrétních archivních institucí na Slovensku.

Jednací program 1. dne slovenských archivních dnů byl zakončen diskusí k předneseným referátům a prezentací několika vybraných firem, jejichž činnost je spojena s prací archivů a archivářů na Slovensku.

S velkým úspěchem se u účastníků konference setkal večerní program – nejprve prohlídka Chrámu sv. Jakuba se světově proslulým oltářem mistra Pavla z Levoče a poté koncert dobové hudby v budově historické radnice v podání levočského hudebního tělesa Tomko quartet.

Středa 21. 6.:

Také druhý den celostátního setkání slovenských archivářů byl věnován referátům připomínajícím historii archivů na Slovensku. Opět převažovaly příspěvky zaměřené regionálně, resp. věnované konkrétním institucím a osobnostem (viz program). Výjimku tvořily 2 příspěvky dalších pracovníků slovenské archivní správy, kteří se konference účastnili.

Nejprve kolega **Milan Mišovič** podal charakteristiku hlavních změn v činnosti státních archivů na Slovensku po roce 1945, a to se zaměřením na přeměny v pobočkách státních archivů. Od roku 1951 vznikaly na Slovensku okresní archivy jako instituce tehdejších ONV. V kontinuitě navázaly především na předcházející fungování archivů měst. Z hlediska metodického řízení zmíněných poboček bylo konstatováno, že do roku 1969 tuto roli plnila tehdejší archivní oddělení při krajských správách SNB a poté již slovenská archivní správa.

Dalším příspěvkem s celoslovenským zaměřením byl referát **Júlii Ragačové**, který tato pracovnice AS SR z titulu své funkce referenta pro specializované archivy věnovala

právě specializovaným veřejným archivům na Slovensku. Referentka se zabývala kromě stručného historického nástinu především též aktuální situací v těchto institucích. Dnes na Slovensku působí 24 veřejných specializovaných archivů, přičemž Archiv Mincovny v Kremnici je jediným podnikovým archivem v síti specializovaných archivů na Slovensku.

Odpolední program byl věnován exkurzi na Spišskou Kapitolu a na Spišský hrad a ve večerních hodinách byl zakončen slavnostní večeří.

Čtvrtek 22. 6.:

Závěrečný jednací blok 10. slovenských archivních dní reprezentovala, jak je u našich slovenských kolegů již tradicí, valná hromada Společnosti slovenských archivářů. Při této příležitosti byl mj. zvolen nový výbor a současně nový předseda. Po dlouholetém působení na nejvyšším postu ve Společnosti slovenských archivářů **Veroniku Novákovou** (ředitelka pobočky Státního archivu v Šale) vystřídala **Zuzana Kollárová** (pracovnice popradské pobočky Státního archivu v Levoči).

V odpoledních hodinách cesta zpět do ČR.

Zhodnocení a přínos cesty:

Nedostatky a problémy: nevyskytly se.

Přínos cesty:

- získané materiály z jednání jsou k dispozici pro potřebu kolegů (včetně předání vybraných dokumentů přímo 10. oddělení NA),
- osobně jsem navázal další nové kontakty, současně jsem s některými účastníky konference, s nimiž dlouhodobě komunikuji zejména v oblasti předarchivní péče, konzultoval další možnosti spolupráce pro příští období – bude mj. upřesněno v návrzích zahraničních cest pro příští roky,
- konference přispěla z posílení spolupráce mezi oběma partnerskými archivními společnostmi, jako jediný český účastník konference napíše o 10. slovenských archivních dnech článek do české archivní ročenky,

- v rámci mojí dlouhodobé spolupráce se slovenskými kolegy a po konzultaci s předsedou České archivní společnosti navrhuji zařadit účast na příštích 11. slovenských archivních dnech do plánu zahraničních cest na rok 2007.